

Vård- och omsorgsnämndens nämndplan med budget 2026 och plan 2027–2028

Innehållsförteckning

Enköpings kommuns styrmodell	3
Årshjul	4
Koncerngemensam vision, målbild och mål	5
Enköpings vision: Hela hållbara Enköping - för alla	5
Kommunfullmäktiges målbild och övergripande mål	5
Innebörden av kommunfullmäktiges målbild och övergripande mål för nämnden	7
Kommunfullmäktiges särskilda fokus i årsplan 2026	9
Nämndens grunduppdrag och utvecklingsmål	11
Nämndens grunduppdrag	11
Nämndens utvecklingsmål för grunduppdraget	14
Nämndens nyckeltal för grunduppdraget	16
Nämndens volymer	16
Nämndens budget	17
Driftsbudget 2026 och plan 2027–2028	17
Investeringsbudget 2026 och plan 2027–2030	18
Nämndens hållbarhetsarbete	19
Analys av koldioxidbudget	19

Enköpings kommuns styrmodell

All styrning i Enköpings kommun tar sin utgångspunkt i kommunens vision. Visionen är gemensam för hela kommunkoncernen och ska fungera som en ledstjärna för kommunens utveckling i helhet. Det är kommunfullmäktige som beslutar om kommunens vision. Medborgarfokus och ett hållbart förhållningssätt ska genomsyra allt vi gör.

Vart fjärde år beslutar kommunfullmäktige om en långsiktig plan för kommunkoncernen. Den långsiktiga planen utgör den politiska viljan och anger färdriktningen för kommunkoncernen de kommande fyra åren. Kommunfullmäktige beslutar även om andra styrdokument som avser hela kommunen/koncernen.

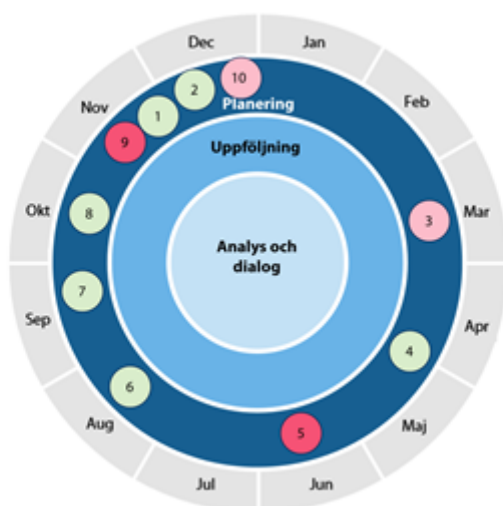
Varje nämnd, bolag och förbund ansvarar för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet med utgångspunkt i grunduppdraget, de ekonomiska förutsättningarna samt kommunfullmäktiges politiska målbild och mål, uppdrag/satsningar och övriga beslut.

Förutom de politiska nivåerna i vår styrning har även förvaltningar, avdelningar och enheter ett ansvar för sitt eget grunduppdrag. Med god kvalitet som utgångspunkt och inom sina ekonomiska förutsättningar har de mandat att utveckla den egna verksamheten genom att definiera utvecklingsmål för verksamheten och genomföra aktiviteter för att nå målen.

Systematisk planering, uppföljning och analys är en central och viktig del i styrmodellen. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kommunkoncernens gemensamma uppföljning sker vid fyra tillfällen per år. Det gäller perioderna januari-mars, januari-augusti, januari-oktober och för helåret.

Årshjul

Kommunens årshjul beslutades av kommunstyrelsen i ärendet "Tidplan för planering och uppföljning 2025" den 27 augusti 2024 (KS 2024/122 §179).

1. Omvärldsdag/kick-off 2026 års process (november 2024)
2. Planeringsunderlag 2026 års process skickas ut (december 2024)
3. Verksamhetsanalys 2026 för respektive nämnd tas fram (januari–april)
4. Dialoger och budgetberedning (april–maj)
5. Kommunstyrelsens beslut om planeringsförutsättningar 2026 (juni)
6. Kvalitetssäkring (juni–augusti)
7. Dialoger och budgetberedning (september–oktober)
8. Kommunstyrelsen behandlar budgeten (oktober)
9. Kommunfullmäktiges budgetbeslut (november)
10. **Nämnders beslut om nämndplan med budget 2026 samt internkontrollplan 2026 (december)**

Koncerngemensam vision, målbild och mål

Enköpings kommun beslutade 2013 om en vision som sträcker sig fram till 2030. Dess tre skikt består av en inramande mening, ett övergripande avstamp och tre inriktningar.

Kommunfullmäktiges övergripande målbild och mål för perioden 2024–2027 är att tillsammans skapa en tryggare kommun som vi är stolta över att bo och verka i. För att alla ska bidra till ökad trygghet i Enköping fokuserar vi på tre övergripande koncernmål, våra tre S.

Enköpings vision: Hela hållbara Enköping - för alla

”Enköping är inspirerande med en livsmiljö där alla kan utveckla sitt allra bästa jag”.

Visionens tre inriktningar är:

- Självklar livskvalitet
- Attraktivast i regionen
- En hållbar omvärldsaktör

Kommunfullmäktiges målbild och övergripande mål

Tillsammans skapar vi trygghet

Trygga människor visar tillit, stöttar varandra och bidrar till en hållbar framtid tillsammans.

Trygg är den som kan lita på att få stöd och hjälp i livets olika skeden, slipper vara rädd för olyckor och brott och lever i ett väl fungerande samhälle.

Trygghet skapas när vi lever ett självständigt liv och är vårt allra bästa jag, samtidigt som vi känner samhörighet och stolthet i en jämlik och inkluderande omgivning.

Samhörighet

Samhörighet bidrar till social sammanhållning och tillit. Tryggheten ökar när vi samverkar och är delaktiga i skapandet av vår gemensamma livsmiljö. Känslan av att ingå i ett sammanhang ger ett större ansvarstagande.

Samverkan och delaktighet behövs överallt - mellan individer, inom civilsamhället och i förhållandet till kommunorganisationen. Kommunen har ett särskilt ansvar att skapa förutsättningar för samverkan, såväl inom som utanför organisationen. Vi uppnår bättre och mer kostnadseffektiva resultat när vi lösningsorienterat och innovativt tar tillvara varandras

kompetenser.

Öppenhet, transparens och god kommunikation gör det demokratiska inflytandet över beslut som påverkar oss själva och vår omgivning möjligt. Samverkan med och mellan medborgare är en förutsättning för arbetet med Agenda 2030 och stärker förtroendet för hela vårt demokratiska samhälle.

Självständighet

Ett självständigt och aktivt liv ökar livskvaliteten. Den som fått en god utbildning och lever ett berikande liv kan lättare påverka sin livssituation och finna trygghet i livet. Kommunen ska ge medborgarna förutsättningar att göra egna livsval och uppmuntra till eget ansvarstagande.

Barn och ungas utveckling och välmående prioriteras, då grunden för ett självständigt och aktivt liv läggs i unga år. Utöver kommunens egna ansvarsområden kan det ske genom att stötta, samverka och ge förutsättningar för civilsamhällets viktiga arbete för barn och unga.

Utvecklad välfärdsteknik inkluderar fler att leva ett självständigt liv och gör mer social samvaro möjligt. Kommunen ska verka förebyggande och uppmuntra till ett aktivt liv för alla, för att minska behovet av stöd och omsorg.

Stolthet

Stolta medarbetare och medborgare är goda ambassadörer som stärker känslan av glädje, självförtroende och samhörighet. Det är lättare att känna tillförsikt och trygghet om man är delaktig i något man är stolt över.

Stolthet byggs från grunden i allt vi gör, baserat på relevant och trovärdig kommunikation där det är nära mellan medborgare och beslutsfattare.

Gemenskap, delaktighet och identitet är viktiga byggstenar när vi framhåller allt som är unikt och bra i företagervänliga Enköping. Varje gång vi som kommun motsvarar och överträffar medborgarnas förväntningar ökar stoltheten över att bo, verka och vara en del av Enköpings kommun. Gemensamma upplevelser och arrangemang stärker vår sammanhållning.

Innebörden av kommunfullmäktiges målbild och övergripande mål för nämnden

Tillsammans skapar vi trygghet

För vård- och omsorgsnämnden innebär det fokus på att skapa förutsättningar för trygga medborgare och medarbetare.

Kommunens invånare ska känna en trygghet i att vård- och omsorgsnämndens verksamheter erbjuder en god och sammanhållen vård och omsorg när behov uppstår. De ska känna tillit till vår förmåga att tillgodose deras behov på ett effektivt, rättssäkert och hållbart sätt. Det innebär en ansvarsfull användning av våra resurser där rätt insatser erbjuds vid rätt tidpunkt med personens individuella behov i centrum.

Som arbetsgivare ska nämnden arbeta för en god arbetsmiljö som är präglad av trygghet, tillit, inkludering och personlig utveckling. Trygga och motiverade medarbetare är en förutsättning för att uppnå nämndens mål och för att utveckla våra verksamheter.

Nämndens nyckeltal

Nämndens nyckeltal	2023	2024	2025
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - trygghet, andel (%)	87 %	85,5 %	77,1 %
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet, andel (%)	88 %	91,8 %	87,3 %
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	86 %		85 %
Brukarbedömning boende särskild service SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	47 %		71 %
Brukarbedömning boendestöd SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	70 %		83 %
Brukarbedömning gruppbostad LSS Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	78 %	56 %	80 %
Brukarbedömning sysselsättning SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	94 %		85 %
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	19		

Samhörighet

För vård- och omsorgsnämnden innebär det fokus på att skapa effektiva samarbeten med andra nämnder, regionen samt andra aktörer.

Vård och omsorg är komplexa verksamheter där olika aktörer, både inom och utanför kommunen, spelar en viktig roll för att skapa en effektiv och sammanhållen vårdkedja. Varje aktörs kunskap och

kompetens kompletterar varandra för att uppnå bästa möjliga resultat.

Nämnden ska aktivt bidra till samverkan genom väl upparbetade samarbetsytor både inom kommunen och tillsammans med regionen.

Nämndens nyckeltal

Nämndens nyckeltal	2023	2024	2025
Medelvårdtid som utskrivningsklar, antal dagar	2,9	2,5	

Självständighet

För vård- och omsorgsnämnden innebär det fokus på att skapa förutsättningar för individer inom nämndens ansvarsområde att leva ett självständigt liv.

Digitalisering och implementering av välfärdsteknik banar väg till ökad effektivitet och tillgänglighet. Tekniska lösningar skapar ett mervärde för de vi är till för, samtidigt som det skapar möjlighet för våra medarbetare att vara där de bäst behövs.

Genom rehabiliterande, hälsofrämjande och förebyggande insatser kan personens egna resurser tillvaratas och därmed skapa förutsättningar att leva ett meningsfullt och självständigt liv.

Tydlig information och kommunikation till medborgare skapar förutsättningar för att fatta informerade beslut och bättre möjligheter att vara delaktig i sin egen eller anhörigas vård och omsorg.

Stolthet

För vård- och omsorgsnämnden innebär det fokus på att vara en attraktiv arbetsgivare som skapar stolthet hos medarbetarna.

Kvalitet i de verksamheter som nämnden ansvarar för är en viktig faktor för att skapa stolta kommuninvånare och medarbetare. För att uppnå kvalitet behöver det finnas kompetent personal och ett systematiskt kvalitetsarbete för att kontinuerligt följa upp och förbättra processer. Det är viktigt att goda exempel sprids och kommuniceras både internt och externt.

Stolta medarbetare förutsätter att kommunen arbetar aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare väljer att stanna kvar. Kompetensutveckling, tillitsbaserat ledarskap, delaktighet och god arbetsmiljö gör att förvaltningens medarbetare kan ta ett gemensamt ansvar för kvaliteten på våra insatser. Att få ta ansvar leder till meningsfullhet och stolthet.

Nämndens nyckeltal

Nämndens nyckeltal	2023	2024	2025
HME Ambassadörsindex	-9	4	

Kommunfullmäktiges särskilda fokus i årsplan 2026

I kommunfullmäktiges årsplan och budget 2026 och plan 2027–2028 finns det angivet särskilda fokus för året kopplat till kommunens målbild och övergripande mål för att nå de långsiktiga målen till 2027 års utgång. I detta kapitel beskriver nämnden vad dessa fokus innebär för nämnden.

Tillsammans skapar vi trygghet

Fokus i KF:s årsplan 2026	För nämnden innebär det
Fokus på krisberedskap <i>Vi fortsätter att arbeta med särskilt fokus på krisberedskap och det brottsförebyggande arbetet som vi påbörjat under 2025. Kommunens nämnder har tillsammans ett ansvar för att arbeta med trygghet utifrån bland annat krisberedskapsplanen.</i> <i>Kommunfullmäktige har fattat beslut om en krisberedskapsplan för perioden 2022–2026. Under 2025 påbörjades arbetet med att integrera krisberedskapsperspektivet i ordinarie verksamhetsplanering och vi ser vikten av att slutföra det arbetet under 2026.</i>	Vård- och omsorgsnämnden ska under 2026 stärka sin förmåga att upprätthålla robust verksamhet genom att integrera krisberedskapsperspektivet i den ordinarie styrningen. Genom att utveckla och vidmakthålla en kultur av förberedelse och regelbunden övning stärker nämnden sin förmåga att agera vid allvarliga händelser. Nämnden ska arbeta långsiktigt med att utveckla strukturer, roller och ansvar som stödjer en samlad och koordinerad krisberedskap samt säkerställa att organisationen har en gemensam lägesbild och förmåga till effektiv ledning vid händelser.
Åtgärdsplan för det brottsförebyggande arbetet <i>En ny åtgärdsplan och en strategisk lägesbild för det brottsförebyggande arbetet ska tas fram under 2026. Syftet med att ta fram en strategisk lägesbild samt åtgärdsplan är att förtydliga vad som förväntas av nämnder i den gemensamma satsningen för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Enköpings kommun. Alla nämnder ska vara med och bidra till att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt arbete som anpassas till samhällsutvecklingen.</i> <i>Fokusområden för åtgärdsplanen är:</i> <i>•Situationell prevention</i> <i>•Social prevention</i> <i>•Välfärdsbrott</i> <i>•Våld i nära relationer</i> <i>•Våra fältande socialsekreterare arbetar vidare med sitt uppdrag och det kvalitativa uppsökande arbetet för att skapa trygghet och stöd till våra ungdomar.</i> <i>Samverkansavtal och medborgarlöften har slutits och kommunen deltar i effektiv samverkan för trygghet, tillsammans med polis, räddningstjänst och Enköpings hyresbostäder för att motverka otrygghet i offentliga miljöer.</i> <i>Samarbetet med andra Mälarkommuner mot</i>	Under 2026 kommer arbetet med att motverka välfärdsbrott utgå centralt ifrån ett kommunövergripande perspektiv. Det innebär att samordnare med inriktning mot välfärdsbrott på KLF, kommer fortsätta arbetet med att granska personlig assistans samt delta i undergrupper till 6M och lokalt Lacus med fokus på motverkan av välfärdsbrott inom bland annat vård- och omsorgsnämndens verksamheter. En central inriktning är att stärka kommunens förmåga att motverka oegentligheter genom ett systematiskt och riskmedvetet arbete med avtal och upphandling. Genom att säkerställa att avtal utformas och hanteras på ett ändamålsenligt sätt bidrar nämnden till att förebygga välfärdsbrott och stärka tilliten till verksamheten.

Fokus i KF:s årsplan 2026	För nämnden innebär det
<i>organiserad brottslighet fortsätter.</i>	

Självständighet

Fokus i KF:s årsplan 2026	För nämnden innebär det
Näringslivsprogrammet <i>Näringslivsavdelningen har under 2024 jobbat fram ett näringslivsprogram. Under 2025 har arbetet med genomförande påbörjats. Under 2026 fortsätter arbetet med genomförandet. Viktigt är att hela kommunen, alla nämnder och bolag, ser sitt ansvar för att förverkliga programmet.</i>	<p>Näringslivsprogrammet innehåller sex prioriterade fokusområden för att stärka kommunens attraktivitet och konkurrenskraft hos näringslivet</p> <ul style="list-style-type: none"> • service och bemötande • dialog och samverkan • effektiv och hållbar samhällsbyggnadsprocess • strategiskt etablerings- och tillväxtarbete • starkt platsvarumärke för ökad attraktivitet och stolthet • kompetensförsörjning <p>Vård- och omsorgsnämnden bidrar till kommunens näringslivsprogram genom att vara en professionell och transparent beställare, främja innovation och välfärdsteknik, stärka kompetensförsörjningen, samverka med lokala företag och skapa goda välfärds- och trygghetslösningar.</p>
Landsbygdsprogrammet <i>Näringslivsavdelningen har under 2024 jobbat fram ett landsbygdsprogram. Under 2025 har arbetet med genomförande påbörjats. Under 2026 fortsätter arbetet med genomförandet. Viktigt är att hela kommunen, alla nämnder och bolag, ser sitt ansvar för att förverkliga programmet.</i>	<p>Enligt Enköpings kommuns program för landsbygdsutveckling har vård- och omsorgsnämnden en viktig roll för att skapa förutsättningar för kunna bo kvar, känna trygghet och få tillgång till välfungerande vård och omsorg i hela kommunen.</p> <p>För vård- och omsorgsnämnden är det ett grunduppdrag att tillhandahålla en god och tillgänglig vård och omsorg oavsett var man bor i kommunen. Det är också viktigt att behålla och utveckla befintliga särskilda boenden i kransorter.</p>
Riktlinje för etablering – tillväxtstrategi <i>Näringslivsavdelningen har fått i uppdrag att ta fram en riktlinje för etablering, den ska bli klar och börja arbetas med under 2026. Tillsammans med näringslivsprogrammet och landsbygdsprogrammet är den en av våra viktigaste styrdokument för att vi som kommun ska kunna möta våra företagare på ett proffsigt sätt. Våra företagare och vårt breda näringsliv, med många små och medelstora företag, är livsnerven i vår ekonomi och därför ser vi det som självklart att hela kommunen, alla nämnder och bolag, tar sitt ansvar för att förverkliga även riktlinjen för etablering.</i>	<p>Vård- och omsorgsnämnden kommer utifrån sin roll och uppdrag bidra till förverkligandet av riktlinjen för etablering när den tagits fram.</p>

Fokus i KF:s årsplan 2026	För nämnden innebär det
Arbetsmarknadsåtgärder <i>En viktig faktor för att leva ett självständigt liv är att vara självförsörjande. Att stötta dem som står utanför arbetsmarknaden är en angelägenhet för hela kommunen. Även under 2026 förväntas alla nämnder och bolagen bistå socialnämnden och utbildningsnämnden med platser för utbildning, praktik och arbetsträning.</i>	<p>Inom vård- och omsorgsnämnden finns verksamheter med en viktig roll att främja deltagande på arbetsmarknaden och underlätta väg ut till arbetslivet. Verksamheterna fungerar som en brygga mellan sociala insatser och arbetsmarknadsåtgärder.</p> <p>Vård- och omsorgsnämnden ska aktivt bistå socialnämnden och utbildningsnämnden med platser för utbildning, praktik och arbetsträning. Nämnden ser detta uppdrag som en viktig och integrerad del av kompetensförsörjningen där varje praktikplats är en möjlighet till framtida rekrytering.</p>
Verksamhetsutveckling, innovation och förnyelse <i>Enköping utvecklas hela tiden och vi som organisation måste också utvecklas och förnya oss hela tiden. Vi måste göra vårt bästa för att alltid vara effektiva, jobba på innovativa sätt med modern teknik och vara tillgängliga för alla. Vi har alltid utvecklat vår verksamhet men en mer komplex och allt mer föränderlig omvärld gör att vi behöver lära oss nya sätt att verksamhetsutveckla för att vi ska nå våra mål och bli en hållbar kommun. För vissa utmaningar fungerar våra beprövade sätt att verksamhetsutveckla, men för allt fler utmaningar krävs att vi utvecklar våra innovativa förmågor. Vi ser att digitaliseringen är en viktig del i verksamhetsutvecklingen och därför avsätter vi pengar för det även för 2026.</i>	<p>När Enköping växer behöver vård och omsorg utvecklas i samma takt. För att vara en hållbar och lärande organisation behöver nämnden stärka förmågan att tänka nytt, pröva nytt och lära nytt. 2026 blir ett år där nämnden prioriterar innovation och förnyelse som en del av grunduppdraget. Vi kommer att skapa förutsättningar för att tillvarata modiga idéer, metodiskt lärande och digitala arbetssätt som stärker kvalitet, tillgänglighet och delaktighet för dem vi är till för.</p> <p>Digitaliseringens betydelse ökar, och vi kommer att rikta resurser till att förbättra verksamhetssystem, automatisera administrativa flöden och säkerställa att tekniken stödjer vård- och omsorgstagarnas behov och medarbetarnas arbetsmiljö. Målet är att arbeta smartare, frigöra tid för mötet med brukaren och samtidigt höja kvaliteten i våra insatser.</p>

Nämndens grunduppdrag och utvecklingsmål

Nämndens grunduppdrag

Handläggning och verkställighet av enskilda ärenden av vård, omsorg och serviceinsatser

 Utveckla/målsätta

Enligt reglemente för vård- och omsorgsnämnden ansvarar nämnden för:

1. kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL 2001:453), dock inte ekonomiskt bistånd, stöd och behandling avseende missbruk, stöd till brottsutsatta, arbetsrehabiliterande

sysselsättning samt bostadslösa, eller sådana uppgifter som åligger socialnämnden i Enköpings kommun enligt dess reglemente

2. kommunens uppgifter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) (LSS). Vad gäller korttidstillsyn som avses i 9 § p 7 LSS har nämnden hand om att fatta individbeslut. Nämnden har som huvudregel inte hand om det praktiska utförandet av dessa beslut.
3. kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) för personer över 17 år, enligt 3-5 kap samt 11-18 kap
4. kommunens uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag (BAB 2018:222)
5. det kommunala erbjudandet om servicetjänster enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (2 kap 7 §) för att ge personer över 70 års ålder hjälp med enklare saker för att förebygga olyckor.

Beskrivning av nuläget

Antalet äldre med omvårdnadsbehov blir fler vilket ökar behovet av nämndens insatser. Samtliga målgruppers behov har förändrats över tid med ett ökat behov av avancerad kommunal hälso- och sjukvård samt komplexa omsorgsinsatser. Nämndens verksamhet, gällande vård- och omsorgsboende och LSS-bostäder, har inte ökat i takt med det ökande behovet vilket inneburit köp av kostsamma externa platser och insatser. Nämndens ansvar för personer med psykiatriska diagnoser och behov tenderar att öka. För att klara grunduppdraget framöver krävs en omställning av arbetssätt där den digitala utvecklingen kommer att ha en stor betydelse.

Flera av de lagstiftningar som påverkar nämndens ansvar har eller kommer att förändras vilket kräver omställning av arbetssätt och verksamhet.

En ny socialtjänstlag trädde i kraft i juli 2025, vilket ställer högre krav på att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad. Den ger också förutsättningar för mer flexibla arbetssätt genom att fler insatser kan erbjudas utan behovsprövning.

För att stärka omställningen till god och nära vård finns flera förslag till lagändringar från 1 juli 2026. Syftet med lagändringarna är att tydliggöra primärvårdens uppdrag och stärka den medicinska kompetensen inom den kommunala hälso- och sjukvården.

Analys av kvalitetsnivån

Nämndens kvalitet bedöms som medelgod om man väger samman resultatet från genomförda nationella brukarundersökningar, inspektioner från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och Arbetsmiljöverket (AMV) samt av nämndens egna verksamhetsuppföljningar.

I nämndens egna verksamhetsuppföljningar uppvisas en önskad variation på kvalitetsnivån mellan olika verksamheter och verksamhetsområden. Det framkommer också områden som behöver stärkas generellt. Exempel på det är implementering av rutiner, riktlinjer och andra styrdokument, SoL- och HSL-dokumentation, introduktion av nya medarbetare, teamarbete, kontinuitetsplanering och kompetensutveckling.

Medarbetare

Utveckla/målsätta

Nämndens viktigaste resurs och grundförutsättningen för verksamheterna är tillgången av professionella och engagerade medarbetare och chefer. Konkurrensen gällande arbetskraft i regionen är hård och ökande. Det råder brist på adekvat kompetens och erfarenhet vilket avspeglar sig i rekryteringsprocesserna.

Beskrivning av nuläget

Medarbetarengagemanget har utvecklats marginellt i rätt riktning. Antal medarbetare per chef är fortfarande högt på flera håll, sjuktalen ligger ca 1,5% över målbilden. Svårigheterna att rekrytera, speciellt inom vissa yrkeskategorier, är påtagliga.

Etableringen av ett lärcentrum har påbörjats, vilket ska utgöra ett kompetensutvecklingscentrum för nämndens verksamhetsområden genom att erbjuda utbildningar till både baspersonal och legitimerad personal.

Ett flertal rapporter och utredningar har genomförts för att ge vägledning kring det fortsatta förändringsarbete som pågår i vård- och omsorgsnämndens verksamheter. Dessa arbeten angränsar till varandra och Insikter från dessa arbeten kommer därför att behöva vägas samman och utgöra en grund för nämndens fortsatta arbete.

Analys av kvalitetsnivån

Den sammanvägda bedömningen innebär att kvalitetsnivån ligger lägre än önskvärt.

Ekonomi

Utveckla/målsätta

Nämnden har ansvar för att de, av kommunfullmäktige, tilldelade skattemedlen används effektivt. Nämnden har ett uppdrag från kommunfullmäktige att nå en budget i balans i slutet av 2029

Beskrivning av nuläget

Nämnden har ett ansträngt ekonomiskt läge med negativ avvikelse jämfört med tilldelad budgetram 2025. Situationen är dock bättre jämfört med utgångsläget i början av året. Nämnden har påbörjat en strukturell omställning för att bryta kostnadsutvecklingen och har under 2024 och 2025 genomfört åtgärder som inneburit steg i rätt riktning. Omställningsarbetet fortsätter under kommande år.

Analys av kvalitetsnivån

Insikt och förståelse för det ekonomiska läget och de utmaningar detta innebär har ökat under 2025. Kostnaden för nämndens drift av verksamheten överstiger fortfarande den tilldelade

budgetramen för 2025 och gjorde så även 2024. Diskrepansen bedöms dock minska med tiden. Nämnden har säkerställt behovet av kvalificerat stöd och kompetens gällande budgetarbete och ekonomisk uppföljning. Detta stöd bedöms vara nödvändigt att behålla även kommande år.

Utifrån ett mycket ansträngt ekonomiskt läge arbetar nämnden med uppföljning och möjliga effektiviseringar genom förändrade arbetssätt, effektivare bemanning, justerad ambition och digitalisering. Det är viktigt att i den politiska dialogen beskriva vad ny lagstiftning och ökat vårdbehov i olika målgrupper medför i ökade kostnader, vilket är faktorer som kan påverka behovet av förändrad budget. Jämförelse med andra, effektiva kommuner, bör tas i beaktande vid planering, uppföljning och analys.

Nämndens utvecklingsmål för grunduppdraget

Utvecklingsmål	Strategi för att nå målet	Kopplas till
Omställning till förebyggande och nära vård- och omsorg Säkerställa en kunskapsbaserad, rättssäker och personcentrerad vård och omsorg som genom förebyggande och rehabiliterande arbetssätt stärker den enskildes förmåga till ett självständigt och tryggt liv.	Fokus på förebyggande insatser genom omställning till nya Socialtjänstlagen – Stegvis omställning av arbetssätt, kompetens och samverkansformer i linje med den nya Socialtjänstlagens stärkta fokus på förebyggande och tidiga insatser. God och nära vård – Genom att utveckla den nära hälso- och sjukvården ska vi stärka förutsättningarna för vård i hemmet, samordna insatser mellan professioner och använda digitala arbetssätt när det är lämpligt, för att främja trygghet och kontinuitet.	KF:s målbild och mål Agenda 2030-mål
Stärkt samverkan för goda och jämlika uppväxtvillkor och ökad framtidstro för barn och unga Tillsammans kan vi skapa ett Enköping för våra barn och unga som präglas av framtidstro, hopp och samhörighet. Ett samhälle där barn och unga kan utvecklas oavsett bakgrund och förutsättningar, känna stolthet och får möjlighet till en god utbildning och att kunna leva ett gott och självständigt liv. Utbildningsnämnden, upplevelsenämnden, vård- och omsorgsnämnden samt socialnämnden behöver stärka sin samverkan där barn och ungas behov står i centrum och där barn och ungas bästa ska vara vägledande i alla beslut som fattas. Samverkan behöver präglas av tidiga, förbyggande och kunskapsbaserade insatser	Samverkan behöver stärkas på såväl politisk nivå som mellan förvaltningarna. För en effektiv samverkan krävs ökad kunskap och förståelse för varandras grunduppdrag liksom en trygghet i det egna grunduppdraget. Vi behöver en tydlig analys över våra utmaningar och behov samt undanröja hinder och underlätta samverkan på alla nivåer. Nämndsamverkan kommer stärkas genom bland annat gemensamma möten mellan nämndpresidier. Vi kommer också utveckla samarbetsformer på central förvaltningsnivå. Detta innebär utveckling av förvaltningschefernas och ASO-gruppens arbetsformer genom till exempel gemensamt årshjul, samordning nämndprocesser, gemensam strategigrupp. Forskning om skyddsfaktorer lyfter fram tre	KF:s målbild och mål Agenda 2030-mål

Utvecklingsmål	Strategi för att nå målet	Kopplas till
och ett öppet förhållningssätt där vi tar gemensamt ansvar för våra barn och unga.	områden som särskilt viktiga för att åstadkomma goda och jämlika livsvillkor, vilket främjar framtidstro: fullföljd skolgång, meningsfull fritid och goda föräldrar- och barnrelationer. Dessa kommer vara prioriterade områden för gemensamma samverkan under det kommande året och vägledande vid prioritering av nya samverkansinitiativ.	
Vara en attraktiv arbetsgivare Skapa en hållbar och utvecklande arbetsmiljö som stärker medarbetarnas stolthet och möjliggör en framgångsrik omställning av verksamheten	<p>Delaktighet och hanterbarhet - Vi ska utveckla en rättvis och transparent organisation med ett tillitsfullt, engagerat och nära ledarskap. Genom att stärka medarbetarnas delaktighet, säkerställa tydlig kommunikation och tydliga prioriteringar samt erbjuda kontinuerlig kompetensutveckling skapar vi hållbara arbetsvillkor. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete, tidiga insatser och anpassningar ska främja hälsa och arbetsförmåga. Vi ska samtidigt stärka chefernas förutsättningar att leda i förändring, bland annat genom att arbeta för en mer hållbar relation mellan antal medarbetare och chef. Genom att involvera medarbetarna i utvecklings- och effektiviseringsarbete ska vi bidra till en attraktiv arbetsplats med stolta medarbetare.</p> <p>Nyttja centrala satsningar och stärka kompetensutveckling - Vi ska fullt ut nyttja centrala satsningar och utvecklingsprogram för att stärka kompetensförsörjningen, öka trivseln och skapa långsiktigt hållbara arbetsplatser. Genom att systematiskt stärka kompetensutvecklingen säkerställer vi att medarbetare har rätt förutsättningar att möta verksamhetens behov och utveckling.</p>	KF:s målbild och mål Agenda 2030-mål
Ekonomi och omställning Genomföra en strukturell omställning som bryter kostnadsutvecklingen i syfte att nå en budget i balans i slutet av 2029.	<p>När Enköping växer behöver vård och omsorg utvecklas i samma takt. För att vara en hållbar och lärande organisation behöver vi stärka vår förmåga att tänka nytt, pröva nytt och lära nytt. 2026 blir ett år där nämnden prioriterar innovation och förnyelse som en del av kärnupdraget.</p> <p>Digitalisering - Digitaliseringens betydelse ökar, och vi kommer att rikta resurser till att förbättra verksamhetssystem, automatisera administrativa flöden och säkerställa att tekniken stödjer vård- och omsorgstagarnas behov och medarbetarnas arbetsmiljö.</p>	KF:s målbild och mål Agenda 2030-mål

Utvecklingsmål	Strategi för att nå målet	Kopplas till
	Effektiv resursstyrning - Optimera schemaläggning och bemanningsplanering för att möta effektiviseringskrav utan att minska kvaliteten i omsorgsarbetet.	

Nämndens nyckeltal för grunduppdraget presenteras i början av 2026.

Nämndens nyckeltal för grunduppdraget

Nämndens volymer

Volym	Volymenhet	Bokslut 2024	Prognos 2025 (Oktober)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
LSS, daglig verksamhet	Kunder	219	244	255	250	260	270
Boendestöd	Timmar	11 200	17 450	16 000	16 000	16 000	16 000
Hemtjänst	Timmar	308 000	346 000	346 000	346 000	346 000	346 000
Korttidsboende	Årsplacering	28	30	28	28	28	28
Köpta platser	Årsplacering	61	72	62	66	73	73
LSS, boende	Årsplacering	116	112	116	113	113	125
Särskilt boende	Årsplacering	444	443	445	448	448	448

Vid årets början förväntades högre volymer inom LSS, daglig verksamhet. Den senaste bedömningen visar dock ett lägre antal kunder. Uppdaterade volymer för LSS daglig verksamhet är som följer: Budget 2025=240, Budget 2026=255, och Budget 2027=270, med en ökning på cirka 15 platser per år.

De ursprungliga uppskattningarna för korttidsboende vid årets början visade ett något högre antal platser. Efter dialog med berörda chefer har bedömningen justerats, och volymen minskar från 28 till 26 platser. Denna justering gäller för budgetåren 2025, 2026 och 2027.

Volymerna för köpta platser ökar eftersom förvaltningen behöver upphandla platser på Säbo för äldre hos Vardaga, till följd av en brist på kommunens egna boendeplatser. Denna utveckling påverkar inte bara antalet köpta platser utan medför även betydande kostnadsavvikelser jämfört med budgeten. Uppdaterade volymer för köpta platser är: Budget 2025 = 67, Budget 2026 = 79, och Budget 2027 = 86.

Volymerna för LSS-boenden ligger i linje med den senaste bedömningen för 2025. Det nya LSS-boendet Åkersro planeras att starta i början av nya året, vilket kommer att bidra till att möta behovet av bostäder inom målgruppen. Dessutom planeras ett ytterligare LSS-boende inom ramen för långtidsplaneringen, med en preliminär färdigställning år 2027. De uppdaterade volymerna för boendeplatser inom LSS ser ut enligt följande: Budget 2025 = 116 platser, Budget 2026 = 117 platser, och Budget 2027 = 123 platser. Denna utveckling speglar en långsiktig strategi för att successivt öka kapaciteten och möta den växande efterfrågan.

Nämndens budget

Driftsbudget 2026 och plan 2027–2028

Resultaträkning

Intäkter/Kostnader (Mnkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025 (Oktober)	Budget 2025	Förändring budget 25/26	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Taxor och avgifter	48,0	49,0	48,5	-48,5			
Bidrag (intäkter)	28,2	32,6	30,1	-30,1			
Övriga intäkter	13,8	14,3	14,4	-14,4			
Summa intäkter	90,0	95,9	93,0	-93,0			
Personalkostnader	-827,9	-893,4	-880,5	880,5			
Bidrag (kostnader)	-22,8	-23,2	-22,9	22,9			
Köp av verksamhet	-144,3	-118,7	-110,6	110,6			
Lokalhyror	-68,9	-69,6	-68,9	68,9			
Övriga driftskostnader	-107,4	-110,8	-101,0	101,0			
Kapitaltjänstkostnader	-5,0	-4,7	-4,6	4,6			
Summa kostnader	-1 176,4	-1 220,5	-1 188,4	1 188,4			
Summa totalt (mnkr)	-1 086,4	-1 124,5	-1 095,4	1 095,4	-1 105,3	-1 136,1	-1 170,7

Driftsredovisning

Verksamhet (Mnkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025 (Oktober)	Budget 2025	Förändring budget 25/26	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Hemtjänst	-247,0	-243,7	-234,6	234,6			
Särskilt boende	-317,7	-317,8	-313,1	313,1			
Korttidsboende	-15,4	-18,1	-18,1	18,1			
Hjälpmedel, dagverksamhet, jour, demensteam	-86,8	-100,3	-102,4	102,4			
LSS, boende	-120,2	-120,0	-120,5	120,5			
LSS, daglig verksamhet	-67,0	-73,9	-69,5	69,5			
LSS, personlig assistans	-73,6	-74,9	-74,6	74,6			
LSS, Kontaktperson, ledsagning, avlösare, barnverksamhet, stödfamilj, PO ombud	-26,7	-26,1	-25,1	25,1			
Boendestöd	-15,5	-17,3	-16,6	16,6			
Öppen verksamhet socialpsykiatri	-3,4	-3,6	-3,5	3,5			
Bostadsanpassning	-5,0	-3,7	-3,7	3,7			
Köpta platser	-63,0	-72,2	-64,3	64,3			
Central administration	-43,6	-51,2	-47,8	47,8			
Nämnd	-1,5	-1,6	-1,6	1,6			
Totalt	-1 086,4	-1 124,5	-1 095,4	1 095,4	-1 105,3	-1 136,1	-1 170,7

I resultaträkningen för år 2026 finns nämndens tilldelade omställningsmedel inräknade om 10 miljoner kronor. Dessa kommer särredovisas löpande under det kommande året.

Investeringsbudget 2026 och plan 2027–2030

Investeringar (Mnkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025 (Oktober)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Investeringar	-3,4	-2,0	-4,6	-4,0	-4,0	-4,3	-24,6	-4,0
Totalt	-3,4	-2,0	-4,6	-4,0	-4,0	-4,3	-24,6	-4,0

Nämndens hållbarhetsarbete

Kommunfullmäktige har i sin långsiktiga plan prioriterat följande Agenda 2030-mål.

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 4: God utbildning för alla
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringar

Mål 3: God hälsa och välbefinnande

Nämnden ska i enlighet med sitt grunduppdrag verka för insatser som bidrar till god hälsa och välbefinnande. Medborgare ska känna förtroende för nämndens insatser och uppleva trygghet i att få sina behov tillgodosedda. Nämndens insatser ska vara tillgängliga, vilket innebär att nämnden kommer att utveckla fler digitala tjänster och insatser, utifrån medborgarnas behov.

Mål 4: God utbildning för alla

Nämnden ska särskilt uppmärksamma barn med behov och insatser utifrån Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Nämndens fokus är att samarbeta med skolan när så behövs.

Mål 11: Hållbara städer och samhälle

Nämnden ska bidra med sin fackkunskap i arbetet med att utveckla kommunen och staden. Nämndens kunskap om äldre, funktionsnedsättning, kommunal hälso- och sjukvård och psykisk ohälsa ska tidigt lyftas fram i processer som handlar om planering, byggande och utveckling av Enköping.

Mål 13: Bekämpa klimatförändringar

Resor inom nämndens verksamheter ska ske med fordon som har låg klimatpåverkan. Om kollektivtrafik eller cykel kan användas så ska det övervägas. Den digitala utvecklingen är en möjlighet till minskad miljöbelastning. Källsortering av avfall ska finnas i samtliga lokaler som nämndens verksamheter finns i.

Analys av koldioxidbudget

Målet är att Enköpings kommunkoncern ska vara klimatneutral senast 2030. För att nå dit krävs att alla nämnder, förvaltningar och bolag integrerar klimatåtgärder i sin ordinarie verksamhetsplanering.

Kommunorganisationen behöver gå före och fungera som förebild i klimatomställningen. Genom att minska våra egna utsläpp, förändra arbetssätt och visa konkreta resultat skapar vi trovärdighet och inspiration – både för andra samhällsaktörer och för Enköpings invånare.

Klimatarbetet handlar inte om att vidmakthålla det vi redan gör – utan om att utveckla och förbättra våra arbetssätt, rutiner och prioriteringar. För att nå klimatneutralitet behöver vi aktivt förändra hur vi planerar, genomför och följer upp vår verksamhet. Det vi gör internt lägger grunden för den bredare omställningen i hela kommunen.

Nämnden har identifierat att den egna klimatpåverkan och koldioxidutsläppen främst sker till följd av transporter som sker inom nämndens verksamheter.

De fordon som förvaltningen disponerar på egen hand ställs krav på att de ska följa och uppfylla kommunens krav på upphandling av fordon och drivmedel.

Transporter i tjänsten ska i första hand ske genom kollektivtrafik.